

维文版

中国少数民族汉语水平 等级考试大纲

三级

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە
قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى
بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ پروگراممىسى
(ئۈچىنچى دەرىجە)

中华人民共和国教育部民族教育司
中国少数民族汉语水平等级考试课题组 编

北京语言大学出版社

中国少数民族汉语 水平等级考试大纲

(三 级)

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە
قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى
بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ پروگراممىسى

中华人民共和国教育部民族教育司中国少数民族
汉语水平等级考试课题组 编

艾合买提·叶合亚、摆晨阳、高志明、
买买提·热西丁、刘红、于丛姐等译

北京语言大学出版社

(京)新登字 157 号

图书在版编目 (CIP) 数据

中国少数民族汉语水平等级考试大纲·三级; 维文版/中华人民共和国教育部民族教育司中国少数民族汉语水平等级考试课题组编; 摆晨阳等译.

- 北京: 北京语言大学出版社, 2003.

ISBN 7-5619-1230-7

I. 中...

II. ①教... ②摆...

III. 汉语-少数民族教育-水平考试-考试大纲-维吾尔语
(中国少数民族语言)

IV. H19-41

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2003) 第 047563 号

责任印制: 汪学发

出版发行: 北京语言大学出版社

社 址: 北京市海淀区学院路 15 号 邮政编码 100083

网 址: <http://www.blcup.com>

印 刷: 北京北林印刷厂

经 销: 全国新华书店

版 次: 2004 年 2 月第 1 版 2004 年 2 月第 1 次印刷

开 本: 850 毫米 × 1168 毫米 1/32 印张: 10.5

字 数: 352 千字 印数: 1-10000 册

书 号: ISBN 7-5619-1230-7/H·03061

2003 SY 0035

定 价: 15.00 元

出版部电话: 010-82303590

发行部电话: 010-82303651 82303591

传真: 010-82303081

E-mail: fxb@blcu.edu.cn

如有印装质量问题·本社出版部负责调换

كىرىش سۆز

ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپى ئېلىمىز پۈتكۈل مائارىپ سىستېمىسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولۇپ ، ئۇ مىللىي رايونلارنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىغا بىۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىدۇ . ئاز سانلىق مىللەت كىشىلىرى توپلىشىپ ئولتۇراقلاشقان رايونلاردا قوش تىللىق ئوقۇ - ئوقۇتۇشنى يولغا قويۇش ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىنى تەرەققىي تاپقۇزۇشتىكى مۇھىم يول . ئۆزۈندىن بۇيان ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى ھەر دەرىجىلىك مەكتەپلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشى ئاساسەن ئادەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى تىل - ئەدەبىيات ئوقۇتۇشىنىڭ ئۇسۇلى بويىچە بولۇپ كەلدى . گەرچە بەزى نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ ، لېكىن ئۇنۈمى تازا كۆڭۈلدىكىدەك بولمىدى . ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ خەنزۇ تىلىنى ئەمەلىي ئىشلىتىش ئىقتىدارى بىرقەدەر تۆۋەن بولۇپ كەلدى . ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى ئەنئەنىۋى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىنىڭ ئوقۇتۇش نىشانى ، ئوقۇتۇش مەزمۇنى ۋە ئوقۇتۇش ئۇسۇلى قاتارلىق تەرەپلەر ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ھازىرقى ئىجتىمائىي - ئىقتىسادىي ۋە مەدەنىيەت تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىنى قانائەتلەندۈرۈپ كېتەلمەيدىغان بولۇپ قالدى . دېمەك ، نۆۋەتتە ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇ - ئوقۇتۇشىنى ئىسلاھ قىلىش ئالدىمىزدىكى جىددىي بىر ئىش بولۇپ قالدى .

ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىدا ، خەنزۇ

تېلى سەۋىيىسىنى سىناش ۋە تەكشۈرۈش ئەزەلدىن تارتىپلا مۇھىم ئورۇندىكى ئوقۇتۇش ھالقىسى ھېسابلىنىپ كەلگەن. ئىلگىرى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ خەنزۇ تېلى سەۋىيىسىنى سىناشتا ۋە ئۇلاردىن ئىمتىھان ئېلىشتا كۆپرەك خەنزۇ تېلى بىلىملىرىنى ئەستە تۇتۇش، بولۇپمۇ، ئالاھىدە بېكىتىلگەن دەرسلىك مەزمۇنىدىكى خەنزۇ تېلى بىلىملىرىنى ئىگىلەش ۋە ئەستە تۇتۇش كۆپرەك ئاساس قىلىنغاچقا، ئىمتىھان نەتىجىسى ئوقۇغۇچىلارنىڭ خەنزۇ تىلىدىن ئەمەلىي پايدىلىنىش ئىقتىدارىنى ئومۇميۈزلۈك، ھەقىقىي ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرەلمەي كەلدى.

1996-يىلى مەھكىمىمىز ئۈرۈمچىدە ئېچىلغان «مەملىكەتلىك ئاز سانلىق مىللەتلەر خەنزۇ تېلى ئوقۇتۇش بويىچە مۇھاكىمە يىغىنى»دا ئاساسەن چەت ئەللەرگە قارىتىلغان «جۇڭگو خەنزۇ تېلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانى (HSK)» ۋە خەنزۇ تېلى سەۋىيىسىنى تەكشۈرۈش جەھەتتىكى بىر قىسىم تەجرىبىلەر تونۇشتۇرۇپ ئۆتۈلدى. ئۇنىڭدىن كېيىن شىنجاڭ قاتارلىق بىر قىسىم جايلاردا HSK سىناق نۇقتىلىرى تەسىس قىلىنىشقا باشلىدى. بىرقانچە يىللىق ئىزدىنىش شۇنى چۈشەندۈرىدۇكى، HSK نىڭ سىناق سۈپىتىدە يولغا قويۇلۇشى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تېلى ئوقۇتۇشىغا مۇئەييەن دەرىجىدە ئاكتىپ تەسىر كۆرسىتىپ، ئاز سانلىق مىللەتلەر خەنزۇ تېلى ئوقۇتۇش ئەندىزىسىنىڭ ئۆزگىرىشىنى، يەنى ئەسلىدىكى «دەرسلىكتىكى تەرجىمە قىلىش ئەندىزىسى»دىن «تىل ئالاقىلىشىش ئەندىزىسى»گە ئۆتۈشنى، تىل بىلىملىرىگە ئەھمىيەت بېرىشتىن تىل ئىقتىدارىغا ئەھمىيەت بېرىشكە ئۆتۈشنى، دەرسلىك كىتابقا ئەھمىيەت بېرىشتىن ئېغىز تىلى مەشىقكىگە ئەھمىيەت بېرىشكە ئۆتۈشنى ئىلگىرى سۈردى. HSK نىڭ يولغا قويۇلۇشى ئارقىسىدا خەنزۇ تىلىدا دەرس

ئۆتۈلىدىغان ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرگە كىرگەن بىر قىسىم ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى خەنزۇ تىلىنى ئاڭلاپ چۈشىنەلمەيدىغان ، سۆزلىيەلمەيدىغان ، خاتىرىلەپ يازالمايدىغان ھالەت ئۆزگىرىشكە باشلىدى . بۇنىڭ بىلەن ئاز سانلىق مىللەتلەر خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىدىكى ئەسلىدىكى «بىلىم ، گرامماتىكا ، تەرجىمە» ئەندىزىسى ئۆزگىرىپ ، خەنزۇ تىلىدا ئالاقىلىشىش ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىش يولىغا قاراپ يۈزلەندى .

HSK نى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇش جەريانىدا ، بىز يەنە ئۇنىڭ ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئۆگىنىشىگە تازا ماس كەلمەيدىغان بىر قىسىم تەرەپلىرىنىڭ بارلىقىنى بايقىدۇق . ئۇنىڭ ئاساسلىق ئىپادىلىرى تۆۋەندىكىچە :

بىرىنچى ، HSK سوئاللىرىنىڭ تىل ماتېرىياللىرىنى تاللاشتا ئاساسەن چەت ئەللىكلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئۆگىنىش ئالاھىدىلىكىگە ماسلىشىش كۆپرەك نەزەرگە ئېلىنغان بولۇپ ، ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ خەنزۇ تىلى ئۆگىنىش ئالاھىدىلىكى ئوبدان ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىلمىگەن . ئىككىنچى ، HSK ئاساسلىق چوڭلارغا قارىتىلغان بىر خىل ئىمتىھان بولۇپ ، ئىمتىھان سوئاللىرىدىكى تىل ماتېرىياللىرى چوڭلارغا ماسلاشتۇرۇلغان ، ئاز سانلىق مىللەت ياش - ئۆسمۈرلىرىنىڭ خەنزۇ تىلى ئۆگىنىش ئالاھىدىلىكىگە ماس كەلمىگەن . ئۈچىنچى ، كەڭ دائىرىدە قوللىنىلىۋاتقان باشلانغۇچ - ئوتتۇرا دەرىجىلىك HSK ئىمتىھانىدا يېزىقچىلىق ۋە ئېغىزچە سەۋىيىنى سىنايدىغان سوئاللار يوق . بۇ — ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىنىڭ تەلىپىگە ئۇيغۇن كەلمەيدۇ .

ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇ - ئوقۇتۇش

ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن ، مەھكىمىمىز كۈچ تەشكىللەپ ، جۇڭگودىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرگە ماس كېلىدىغان «جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانى» نىڭ سوئاللىرىنى لايىھىلەپ چىقىشنى قارار قىلدى ، بىز ئۇنى قىسقارتىپ «مىللىيىلارنىڭ خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانى» دەپ ئاتىدۇق (MHK) . مىللىيلارغا قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ سوئاللىرىنى لايىھىلەشتىكى ئاساسىي تەلەپ — ئىككىنچى تىل ئوقۇتۇش نەزەرىيىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ، HSK نىڭ ئارتۇقچىلىقىنى قوبۇل قىلىش ، جۇڭگودىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئۆگىنىش ئەمەلىيىتىنى چىقىش قىلىپ ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ خەنزۇ تىلىنى ئىشلىتىش جەھەتتىكى ئەمەلىي ئىقتىدارىنى سىناشقا كۆپرەك ئەھمىيەت بېرىش . بۇ تەلەپ نۆۋەتتىكى ساپا مائارىپىنى ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇشنىڭ ئېھتىياجىغا ئۇيغۇن كېلىدۇ . ئاز سانلىق مىللەتلەردىن ئېلىنىدىغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە ئىمتىھانىنى تەتقىق قىلىپ لايىھىلەش جەريانىدا ، باشقىلار ماڭغان ئەگرى - توقاي يوللارغا قايتا مېڭىپ يۈرۈشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن ، چەت ئەللەرنىڭ ۋە ئېلىمىزنىڭ بىر قىسىم تىل ئىمتىھانى جۈملىدىن TOFEEL ۋە HSK قاتارلىق ئىككىنچى تىل ئۆگىنىش ئىمتىھانلىرىنىڭ تەجرىبە - ساۋاقلارنى قوبۇل قىلىشقا توغرا كەلدى .

ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ لايىھىلىنىپ ئوتتۇرىغا چىقىشى ھەر دەرىجىلىك مەكتەپلەردىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ

خەنزۇ تىلى سەۋىيىسى ۋە ئىقتىدارىنى سىناش ئىشنى تېخىمۇ ئىلمىي بولغان باھالاش ئۆلچىمى بىلەن تەمىن ئېتىپلا قالماستىن ، بەلكى تېخىمۇ مۇھىمى بۇنىڭدىن كېيىن ئاز سانلىق مىللەت مەكتەپلىرىدىكى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىغا قارىتا ئاكتىپ يېتەكلەش رولىنى ئويناپ ، ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈپ ، خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشكە تۈرتكە بولىدۇ . بىز ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ لايىھىلىنىپ يولغا قويۇلۇشىنى مۇھىم پۇرسەت بىلىپ ، خەنزۇ تىلى ئۆگىنىش ، تىل قورالىنى ئىگىلەشنىڭ «كۆپ ، تېز ، ياخشى ، تېجەشلىك» يولى ئۈستىدە ئىزدىنىپ بېقىشنى ئۈمىد قىلىمىز .

2001 - يىلى 4 - ئاينىڭ 26 - كۈنىدىن 27 - كۈنىگىچە

مەھكىمىمىز بېيجىڭدە «جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانى خىزمەت يىغىنى»نى چاقىرىپ ، ئاز سانلىق مىللەتلەردىن ئېلىنىدىغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھان تۈرى بويىچە تەتقىقات-لايىھىلەش خىزمىتىنى رەسمىي باشلىۋەتتى . تەتقىقات گۇرۇپپىسىدىكى يولداشلارنىڭ يېرىم يىلدىن كۆپرەك جاپالىق تىرىشىشى ئارقىلىق «جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھان پروگراممىسى (ئۈچىنچى دەرىجە)»نى تۈزۈپ چىقىش خىزمىتى تاماملاندى . ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانى جەمئىي تۆت دەرىجىگە ئايرىلىدۇ . بۇنىڭ 3 - دەرىجىسى ئاساسلىق ھالدا خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتىلىدىغان مەكتەپلەرنىڭ ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلىشتىكى ئېھتىياجىنى قاندۇرىدۇ . مەملىكىتىمىزدىكى ھەرقايسى جايلارنىڭ خەنزۇ تىلى

ئوقۇتۇش سەۋىيىسىدە پەرق بولسىمۇ ، لېكىن بىر ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى ھازىرلاشقا تېگىشلىك خەنزۇ تىلى سەۋىيىسىگە قويۇلىدىغان ئاساسىي تەلەپ بىردەك بولۇشى كېرەك ، يەنى بۇ ئوقۇغۇچى ئالىي مەكتەپكە كىرگەندىن كېيىن ئالىي مەكتەپتىكى ئۆگىنىش ھاياتىغا ماسلىشالايدىغان ، دەرسلەرنى ئاڭلىيالايدىغان ، خاتىرە قالدۇرالايدىغان ، ئالاقىلىشالايدىغان بولۇشى ، ئۆگىنىش ۋە تۇرمۇشتا تىل توسالغۇسىغا ئۇچرىمايدىغان بولۇشى كېرەك . «جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ 3 - دەرىجىلىك گۇۋاھنامىسى» غا ئېرىشكەن ئوقۇغۇچى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ تەييارلىق سىنىپىدا ئوقۇمايلا بىۋاسىتە كەسپكە چىقىپ خەنزۇ تىلى ئارقىلىق دەرس ئاڭلاۋەرسە بولىدۇ ياكى باشقا پەنلەردىكى بىلىملەرنى تولۇقلاشنى ئاساس قىلغان تەييارلىق دەرسلىرىنىڭ ئۆگىنىشىگە قاتناشسا بولىدۇ ، خەنزۇ تىلىنى تولۇقلاشنى ئاساس قىلغان تەييارلىق دەرسلىرىگە قاتنىشىشنىڭ ھاجىتى يوق . ھەرقايسى ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ مائارىپ سەۋىيىسى تەرەققىياتىنىڭ ئوخشاش بولماسلىقى تۈپەيلىدىن ، بۇ ئۆلچەم بەزى رايونلارغا بىرقەدەر ماس كېلىدۇ ، بەزى رايونلار بىرقەدەر قىسقا ۋاقىت ئىچىدە بۇ ئۆلچەمگە يېتەلەيدۇ ، بەزى رايونلارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا ، بۇ ئۆلچەمگە يېتىش ئۈچۈن خېلى ئۇزاق ۋاقىت تىرىشچانلىق كۆرسىتىشكە توغرا كېلىدۇ . ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئالىي مەكتەپلەرگە كىرىپ ، ئۆگىنىشنى ئوڭۇشلۇق تاماملىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن ، چوقۇم خەنزۇ تىلى سەۋىيىسىنى ئۆلچەيدىغان بىر ئۆلچەم بولۇشى ، تەكشۈرۈپ باھالاشنىڭ قورالى بولۇشى كېرەك . جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانى دەل مۇشۇنداق بىر ئۆلچەم ۋە قورال بولالايدۇ .

ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانىغا دائىر سۆزلۈك ۋە خەنزۇچە خەت پروگراممىسى ئەسلىدىكى HSK دىكى سۆزلۈك ۋە خەنزۇچە خەت پروگراممىسى ئاساسىدا ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ئۆزگەرتىپ تۈزۈلدى. ئەسلىدىكى HSK دىكى سۆزلۈك بىر ئاز قىسقارتىلغان، ئۆزگەرتىلگەن ۋە دەرىجە جەھەتتىن تەڭشەلگەندىن باشقا، تەتقىقات تېمىسى گۇرۇپپىسى 90-يىللاردا تۈزۈلگەن 20 مىليون خەتلىك تىل ماتېرىيالىدىكى سۆزلەر ستاتىستىكىسىغا ئاساسەن، كۆپلىگەن تىل-يېزىق مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ قاتنىشىشى بىلەن 1000 دىن ئارتۇق سۆزنى تولۇقلىدى. ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانىغا دائىر سۆزلۈك 10000 ئەتراپىدا، خەنزۇچە خەت 3531 بولۇپ، دۆلەتلىك تىل-يېزىق خىزمىتى كومىتېتى تەرىپىدىن ئېلان قىلىنغان 3500 دائىم ئىشلىتىلىدىغان خەت ۋە HSK خەنزۇچە خەت پروگراممىسىدىكى 2905 دائىم ئىشلىتىلىدىغان خەتنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانىنى يولغا قويۇش ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان تەدبىرلەرنىڭ بىرى. نۆۋەتتە مەھكىمىمىز مۇناسىۋەتلىك مۇتەخەسسىسلەرنى تەشكىللەپ، «پۈتۈن كۈنلۈك مىللىي ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ خەنزۇچە تىل - ئەدەبىيات ئوقۇتۇش پروگراممىسى» غا قارىتا تۈزىتىش ئېلىپ بېرىۋاتىدۇ ھەمدە «جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنىڭ خەنزۇ تىلى دەرس ئۆلچىمى» گە تۈزىتىش كىرگۈزۈشنى ئويلىشىۋاتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، مىللىيلارنىڭ خەنزۇ تىلى سەۋىيە

دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ ئىمتىھان ئىشلىرىنى باشقۇرۇش مەسلىسى ھەققىدە تەتقىقاتقا تۇتۇش قىلىۋاتىدۇ . دۆلەت ئىچىدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشى ۋە ئىمتىھان خىزمىتى خېلى ئۇزاق تارىخىي مەزگىلنى بېسىپ ئۆتۈپ ، نۇرغۇن قىممەتلىك تەجرىبە - ساۋاقلار توپلاندى . ھەممىمىزنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىقى ئارقىلىق ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىدا يېڭى ۋەزىيەتنىڭ يارىتىلىشىنى ھەمدە ئاخىرقى ھېسابتا مىللىي رايونلارنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ ئىلگىرى سۈرۈلۈشىنى ئۈمىد قىلىمىز .

دۆلەتلىك مائارىپ مىنىستىرلىكى مىللىي مائارىپ مەھكىمىسى
2001 - يىلى 12 - ئاي

目 录

مۇندەرىجە

前言..... (1)

كىرىش سۆز

中国少数民族汉语水平等级考试介绍..... (1)

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى
بېكىتىش ئىمتىھانىنى تونۇشتۇرۇش

中国少数民族汉语水平等级考试大纲(三级) ..... (12)

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى
بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ پروگراممىسى (ئۈچىنچى دەرىجە)

中国少数民族汉语水平等级考试(三级)主考用语 ..... (27)

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى
بېكىتىش ئىمتىھانىنى باشقۇرغۇچىنىڭ بۇيرۇق سۆزى

中国少数民族汉语水平等级考试(三级)样卷 ..... (31)

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى
بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ (ئۈچىنچى دەرىجە) سوئال ئەۋرىشكىسى

中国少数民族汉语水平等级考试(三级)样题

听力理解录音材料 ..... (58)

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى
بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ (ئۈچىنچى دەرىجە) سوئال ئەۋرىشكىسىدىكى

ئاڭلاپ چۈشىنىش ئۇنئالغۇ ماتېرىياللىرى

中国少数民族汉语水平等级考试(三级)

样题标准答案 ..... (67)

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى
بېكىتىش ئىمتىھانىنىڭ (ئۈچىنچى دەرىجە) سوئال ئۇرۇشكىسىنىڭ
ئۆلچەملىك جاۋابلىرى

中国少数民族汉语水平等级考试(三级)常用词汇 ..... (68)

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى
بېكىتىش ئىمتىھانىدا (ئۈچىنچى دەرىجە) دائىم ئىشلىتىلىدىغان سۆزلۈكلەر

中国少数民族汉语水平等级考试(三级)常用汉字..... (296)

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى
بېكىتىش ئىمتىھانىدا (ئۈچىنچى دەرىجە) دائىم ئىشلىتىلىدىغان خەنزۇچە
خەتلەر

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانىنى تونۇشتۇرۇش

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانى (تۆۋەندە قىسقارتىپ «مىللىيلارنىڭ خەنزۇ تىلى سەۋىيە ئىمتىھانى» دېيىلىدۇ) — ئانا تىلى خەنزۇ تىلى بولمىغان ئاز سانلىق مىللەت ئىچىدىكى خەنزۇ تىلى ئۆگەنگۈچىلەرنىڭ خەنزۇ تىلى سەۋىيىسىنى سىنايدىغان دۆلەت دەرىجىلىك ئۆلچەملەشتۈرۈلگەن ئىمتىھان ھېسابلىنىدۇ. مىللىيلارنىڭ خەنزۇ تىلى سەۋىيە ئىمتىھانى ئىشەنچلىك، ئۈنۈملۈك بىر ئىمتىھان. شۇڭا ئۇ خەنزۇ تىلى جەھەتتىكى سەۋىيىنى باھالايدىغان نوپۇزلۇق ئىمتىھان ۋاستىسى ھېسابلىنىدۇ. ئىمتىھان نەتىجىسى ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ خەنزۇ تىلىدىكى ئەمەلىي سەۋىيىسىنى بىرقەدەر ئويىيېكتىپ، توغرا ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرەلەيدۇ. ئىمتىھان ئارقىلىق ئېرىشكەن مۇناسىپ دەرىجىلىك گۇۋاھنامە ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ خەنزۇ تىلىدىكى ئەمەلىي سەۋىيىسىگە بېرىلگەن ئىسپات ھېسابلىنىدۇ. مىللىيلارنىڭ خەنزۇ تىلى سەۋىيە ئىمتىھانى ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ خەنزۇ تىلىنى ئىشلىتىپ، ئالاقە ئېلىپ بېرىشتىكى ئەمەلىي ئىقتىدارىنى، خەنزۇ تىلىدىن ئىبارەت بۇ قورالدىن پايدىلىنىپ تۇرمۇش، ئۆگىنىش، خىزمەت ۋە ئىجتىمائىي ئالاقىدىكى ۋەزىپىسىنى ئورۇنداش ئىقتىدارىنى تەكشۈرىدۇ. مىللىيلارغا قارىتىلغان خەنزۇ تىلى

سەۋىيە ئىمتىھاننىڭ لايىھىلىنىشى ئىككىنچى تىل ئوقۇتۇشى ۋە ئۆگىنىشنىڭ قانۇنىيەتلىرىگە ئەمەل قىلىپ ، ساپا مائارىپنى ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇشنىڭ تەلپىگە ماسلاشتۇرۇلغان .

ئىمتىھان دەرىجىسى تۆۋەن نومۇردىن يۇقىرى نومۇرغا قاراپ ، بىرىنچى ، ئىككىنچى ، ئۈچىنچى ، تۆتىنچى دەپ تۆت دەرىجىگە بۆلۈنىدۇ . ئىمتىھان تۈرلىرى ئاڭلاپ چۈشىنىش ، ئوقۇپ چۈشىنىش ، يازمىچە ئىپادىلەش ، ئېغىزچە ئىپادىلەش دەپ تۆت قىسىمغا بۆلۈنىدۇ .

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلىرىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانىنى مائارىپ مىنىستىرلىكىنىڭ مىللىي مائارىپ مەھكىمىسى تەشكىللىگەن بېيجىڭ تىل ئۇنىۋېرسىتېتى خەنزۇ تىلى بويىچە سەۋىيە سىناش ئىمتىھانى مەركىزىدىكى خادىملارنى ئاساس قىلغان مۇتەخەسسسلەر تەتقىق قىلىپ لايىھىلىگەن .

1 . ئىمتىھان ئوبيېكتى

جۇڭگودىكى ئانا تىلى خەنزۇ تىلى بولمىغان ھەرقايسى ئاز سانلىق مىللەت ئىچىدىكى خەنزۇ تىلى ئۆگەنگۈچىلەر .

2 . ئىمتىھاننىڭ رولى

1 . ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ ئوخشاش بولمىغان خەنزۇ تىلى ئۆگىنىش باسقۇچلىرىدا كۆزلىگەن ئۆگىنىش نىشانىغا يەتكەن - يەتمىگەنلىكىنى باھالاپ ، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئۆگىنىش جەريانىدىكى ئۆگىنىش ئۈنۈمىنى بىلىۋېلىشىغا ياردەم بېرىدۇ .

2 . مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ، ئىشچى - خىزمەتچى خادىملارنى قوبۇل قىلىش ۋە ئىشقا قويۇش

قاتارلىق ئىشلارغا قارىتا سىياسەت بەلگىلىشى جەريانىدا ، ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ خەنزۇ تىلى سەۋىيىسىگە ئاساس بولالايدۇ .

3 . ھەر دەرىجىلىك مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچىلارنىڭ خەنزۇ تىلى دەرسىنى ئۆگەنمىسىمۇ بولىدىغانلىقىغا رۇخسەت قىلىشتا پايدىلىنىش ئىسپاتى بولالايدۇ .

4 . خەنزۇ تىلى بويىچە دەرس ئۆتىدىغان ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش سالاھىيىتىنى تەكشۈرۈپ تەستىقلاشتا پايدىلىنىش ئىسپاتىنىڭ بىرى بولالايدۇ .

5 . خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش ئورۇنلىرىنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش ئۈنۈمىنى تەكشۈرۈپ باھالاشتىكى پايدىلىنىش ئاساسىنىڭ بىرى بولالايدۇ .

3 . ئىمتىھاننىڭ دەرىجە ئۆلچىمى

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجىسىنى بېكىتىش ئىمتىھانى تۆۋەن نومۇردىن يۇقىرى نومۇرغا قاراپ ، ئۆزئارا جىپسىلاشقان تۆت دەرىجىگە ئايرىلىدۇ . ئىمتىھان ئارقىلىق مەلۇم بىر دەرىجە ئۆلچىمىگە يەتكەنلەرگە مۇناسىپ ھالدىكى دەرىجە گۇۋاھنامىسى بېرىلىدۇ . ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ بىرىنچى دەرىجىدىن تارتىپ تۆتىنچى دەرىجىگىچە بولغان خەنزۇ تىلى سەۋىيە تەرەققىياتى تىل بىلىمىنىڭ ئۈزلۈكسىز جۇغلنىپ ئېشىۋاتقانلىقىنى نامايان قىلىپلا قالماستىن ، بەلكى تىل ئالاقە ئىقتىدارىنىڭ ئۈزلۈكسىز ئېشىۋاتقانلىقىنى ئىپادىلەيدۇ . بۇ خىل ئۆزگىرىش تۆۋەندىكى بىرقانچە جەھەتلەردە كۆرۈلىدۇ :

1 . خەنزۇ تىلى بويىچە مۇنتىزىم تەربىيە ئېلىش دەرس سائىتىنىڭ ئاشقانلىقى ؛

2 . خەنزۇچە خەت ، سۆز مىقدارى ۋە گرامماتىكىلىق

بىلىمنىڭ ئاشقانلىقى ؛

3 . تىل ئالاقە ۋە زېپىسىنى ئاددىيلىقتىن مۇرەككەپلىككە قاراپ ئورۇنداۋاتقانلىقى ؛

4 . چۈشىنىش بىلەن ئىپادىلەشتىكى تىل مەزمۇنىنىڭ كونكرېتلىقتىن ئابستراكتلىققا قاراپ بولۇۋاتقانلىقى ؛

5 . خەنزۇ تىلىنى ئاڭلاش ، ئوقۇش قاتارلىقلارغا ئەگىشىپ ، قوبۇل قىلىش ، چۈشىنىش ئىقتىدارىنىڭ ئاشقانلىقى ، خەنزۇ تىلىدىن پايدىلىنىپ ئىپادىلەش ئىقتىدارىنىڭ تەدرىجىي شەكىللەنگەنلىكى .

(1) بىرىنچى دەرىجىلىك ئۆلچەم

ئادەتتە 400 سائەتتىن 800 سائەتكىچە ھازىرقى زامان خەنزۇ تىلى بويىچە مۇنتىزىم تەربىيە ئالغان دەسلەپكى ئۆگەنگۈچىلەر بۇ ئۆلچەمگە يېتىدۇ . بۇ ئۆلچەمگە يەتكەنلەر خەنزۇ تىلىدىكى A دەرىجىلىك سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ۋە قىسمەن B دەرىجىلىك سۆزلەرنى ئىگىلەپ ، تولۇقسىز مىللىي ئوتتۇرا مەكتەپتە خەنزۇ تىلىدا سۆزلىنىدىغان دەرسلەرنى ئۆگىنىشكە ماسلىشالايدۇ . كۈندىلىك تۇرمۇش ۋە ئۆگىنىش جەريانىدىكى ئاددىي ئالاقە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدۇ . ئاددىي ئېغىزچە ئالاقە قىلىش ۋە زېپىسىنى ئورۇندىيالايدۇ . خەنزۇ تىلى ئارقىلىق بەزى كونكرېت ئۇچۇرلارنى جۈملىدىن ئادەم-شەخسلەر ، ئورۇن ، ۋەقە ، ۋاقىت ۋە شەيئىلەرنىڭ ئالاھىدىلىكى ، سان-مىقدار ، ھەرىكەت ، جەريان قاتارلىقلارنى بىلىۋالالايدۇ . دائىم ئىشلىتىلىدىغان خەنزۇچە خەتلەرنى توغرا يازالايدۇ . بىر قىسىم ئەڭ ئاساسلىق سۆزلەر ئارقىلىق بىر قىسىم ئاددىي جۈملىلەرنى يېزىپ چىقالايدۇ . ئاددىي بولغان بايان جۈملى ، بۇيرۇق جۈملى ۋە سوئال جۈملىلەرنىڭ مەنىسىنى ئاساسىي جەھەتتىن توغرا چۈشىنەلەيدۇ .